

Me&JU

ETT MAGASIN FRÅN JÖNKÖPING UNIVERSITY

NUMMER 2 | 2016

FRAMTIDENS TEKNIK

FÖR ÄLDRE

FÖRNYELSE FÖR FÖRETAG

**ENGAGERADE BARN I
FÖRSKOLAN**

BILDREPORTAGE FRÅN

**AKADEMISK
HÖGTID**

JÖNKÖPING UNIVERSITY

Forskning ska inte samla damm

Rapporter och avhandlingar ska inte vara forskningens slutstation. Forskning måste användas.

Det står till och med i lagen: Universitet och högskolor ska verka för att forskningsresultat kommer till nytta. Nyttiggörande kan betyda olika saker och göras på olika sätt. Att göra resultaten tillgängliga för samhället, att samarbeta med företag eller organisationer, eller att hjälpa andra att samarbeta till exempel. Forskning gör att produkter uppfinns eller förbättras.

Forskning kan utveckla och förändra företag, samhällen och länder. Forskning kan inspirera andra forskare och leda till ny forskning...

Ibland är det lång väg mellan ett forskningsresultat och en förändring, men i det här numret ger vi några exempel på hur forskning vid Jönköping University används och gör nytta. Vi berättar om hur förskolepersonal blev observanta på ett nytt sätt, hur kommuner med vikande befolkning får nya idéer och inspiration, hur forskare, företag och användare tillsammans utvecklar ny teknik och mycket mer.

Men vad vore den akademiska världen utan lite pompa och ståt ibland? I slutet av maj firades akademisk högtid här på Jönköping University. Det händer en gång vartannat år, och det är då alla som har doktorerat de senaste två åren får ta emot sin hatt, sin ring och sitt diplom. Alla nya professorer blir officiellt installerade och en eller flera hedersdoktorer utses. Det kan du också läsa mer om i det här numret.

Nu är det äntligen sommar och om bara ett par månader fylls campus av nya, förväntansfulla och glada studenter. Några av dem är framtidens forskare, och jag hoppas att de ska trivas här hos oss!

Maria Nordström
Redaktör
maria.nordstrom@ju.se

21.

Nya professorer presenteras.

10.

Optimerad läkemedels-hantering.

8.

250 möjligheter att förändra.

6.

Hackaton resulterade i 100 nya idéer kring teknik för äldre.

JÖNKÖPING UNIVERSITY

Me&JU är Jönköping Universitys magasin som vänder sig till högskolans vänner, samarbetspartners och intressenter. Me&JU utkommer fyra gånger per år. Produceras vid Marknadsavdelningen, Jönköping University. Ansvarig utgivare: Helena Zar Wallin, vd Högskoleservice.

Redaktör: Maria Nordström. ISSN: 1104-3687. Layout: Maria Jacobsson. Tryck: Ark-tryckaren. Upplaga: 6 500 ex.

Omslagsbild: Doktorshatt. Foto: Denise Permerud. Adress: Jönköping University, Me&JU, Box 1026, 551 11 Jönköping.

E-post: info@ju.se Facebook: facebook.com/jonkopinguni Twitter och Instagram @jonkopinguni #WeAreJU News in English: ju.se

5.
PreVJU.

14.

Engagemang i förskolan viktigt för barns psykiska hälsa.

16. *Hatt på! Tid för akademisk högtid.*

Innehåll

- 4. **Notiser** / Examenstider / Ansökningsrekord / Studenter med innovativa lösningar.
- 5. **Notiser** / En förhandstitt på JU.
- 6. **Framtidens teknik** för äldre.
- 8. **250 möjligheter** att förändra.
- 10. **Optimerad läkemedelshantering** bygger på samverkan och ansvar.
- 12. **Länets företag** får hjälp till förnyelse.
- 14. **Engagemang i förskolan** stärker barnens psykiska hälsa.
- 16. **Akademisk högtid** med pompa och ståt.
- 20. **Världsstjärna inom familjeföretagsforskning** utsedd till hedersdoktor.
- 21. **Nya professorer** forskar om big data, nätbaserat lärande och global journalistik.
- 22. **Nytt forskningsprojekt** om bättre stöd för barn som behandlats för hjärntumör.
- 23. **Exjobb** som ger mersmak.
- 24. **Alumn Maria Göransdotter Lindén.** Allting började med praktiken.
- 25. **Nytt från Jönköpings Studentkår**
- 26. **Notiser**
- 28. **Prorektor har ordet**
- 29. **Aktuellt**
- 30. **Summary in English**
- 31. **Gästkrönikör** / Linda Johansson, universitetslektor i omvårdnad.

VÅR VISION

Vi bygger ett internationellt universitet i Jönköping. Vi attraherar väl kvalificerade, uppfinningsrika och företagsamma människor från hela världen. Vi bidrar till ett hållbart välstånd i regionen där vi verkar, och banar väg för kunskapsbaserad innovation och företagsamhet.

STUDENTER MED INNOVATIVA LÖSNINGAR

I april hölls den årliga tävlingen JIBS Entrepreneurship Challenge. En tävling där företag och studenter kopplas samman, och studenterna uppmuntras att tänka kreativt och innovativt. I prispotten låg 60 000 kronor och en resa till Berlin. Över 30 lag var anmälda till tävlingen, men bara de 15 bästa fick chansen att delta.

F.v. Anna Blombäck, vd på JIBS, tillsammans med det vinnande laget Moritz Witter, Thomas Sabatahier, Ellen Philipson och Arvin Maryami samt Niklas Thoresson, CBO på ITAB.

UNDER 24 TIMMAR kämpade lagen för att komma på de bästa idéerna till ett företag som bett om deras hjälp. I år var det ITAB som stod bakom utmaningen.

Tävlingen började med att lagen besökte ITAB, där de fick utmaningen. Under de nästkommande 24 timmarna skulle lagen ta fram sina bästa idéer och förbereda en presentation, något som krävde hög koncentration långt in på natten. Efter att de 24 timmarna var slut var det dags för final. Endast de fem lagen med de bästa idéerna fick chansen att presentera framför en stor publik, och en jury bestående av representanter från ITAB, Science Park, JIBS, Tekniska Högskolan, JSA och Hi-Tech.

Alla lag fick exakt 8 minuter på sig att övertyga juryn om att de hade de bästa

idéerna. Efter att lagen presenterat hade juryn överläggning. Spänningen gick att ta på innan det vinnande laget presenterades och fick gå upp på scenen för att ta emot publikens jubel och en check på 60 000 kronor, samt en resa till Berlin.

– Vi tänkte från ett konsumentperspektiv och utgick hela tiden från oss själva. Vi kommer från olika bakgrunder och har olika tankar, något som var positivt i denna utmaning då vi både utmanade och kompletterade varandra. Vi hade siktet inställt på att vinna, berättade det vinnande laget.

De vann med motiveringen att de tänkte innovativt och professionellt samt presenterade med bra energi och i sann entreprenörsanda.

Ansökningsrekord **IGEN!**

» 15 april var sista ansökningsdag till utbildningar med start hösten 2016. Ungdomskullarna i Sverige minskar och så gör även ansökningarna totalt nationellt – trots detta **ökar ansökningarna till Jönköping University för andra året i rad.**

Över 5 500 personer har sökt ett utbildningsprogram vid Jönköping University som sitt förstahandsval. Det är **fler än någonsin** och en ökning med 5 procent jämfört med förra året. Nationellt minskar antalet ansökningar totalt med drygt 2 procent jämfört med förra året. Bland universitet och högskolor med blandat utbildningsutbud hamnar Jönköping University på andra plats bland de som ökar mest, efter Högskolan Kristianstad.

Jönköping University har även många internationella studenter och här pågår rekryteringsperioden fortfarande genom lokal antagning fram till sommaren. Förra året välkomnade Jönköping University fler internationella programstudenter än någonsin tidigare och även i år är intresset för utbildningarna stort.

1591
avgångsstudenter

EXAMENSTIDER PÅ JÖNKÖPING UNIVERSITY!

Terminen är slut för denna gång. Alla fackhögskolor har haft avslutningsceremonier, och glada studenter har syns runt hela campus. Stort grattis, och lycka till i framtiden.

Mer än 350 personer tog chansen att lära känna Jönköping University innan studierna drar igång.

Foto: Oskar Pollack

En förhandstitt på JU

Det är sista lördagen i maj och på Jönköping University har det blivit dags för PrevJU. Dagen då kommande studenter får en chans att stifta bekantskap med livet på högskolan.

Precis som tidigare år bjuder Jönköping University in de blivande studenterna som har sökt till JU i första, andra eller tredje hand till en heldag på campus. Tanken med dagen är att ge besökarna möjlighet att ställa frågor samtidigt som de får bekanta sig med högskolan och dess lokaler.

– Vi vill bjuda hit studenter som har sökt till JU, men inte tidigare varit här. De kan mingla med nuvarande studenter och kanske redan nu träffa en och annan ny studiekamrat, säger **Anders Wadell**, en av projektledarna för dagen.

Dagen arrangeras av Jönköping University tillsammans med Jönköpings Studentkår och innehåller ett fullspäckat program. Förutom informationsföreläsningar om bostadsportalen och introduktionsveckan, ges också guideade turer på de olika fackhögskolorna.

Louise Arnholm är en av många studentambassadörer som är med och hjälper till under dagen och hon poängterar vikten av ett sådant här evenemang.

– För varje ny student är det en betydelsefull period som startar i samband med studier på högskolan. Jag vill bidra med att ge dem en första inblick i hur mycket kul JU och Jönköping har att erbjuda, säger Louise Arnholm.

Besökarna på PrevJU har många frågor om studentlivet. Alltifrån hur man hittar en bostad till vilka kursböcker som är nödvändiga under de första veckorna. Henrik Nordlund kommer från Avesta i Dalarna och har sökt till Grundlärarprogrammet årskurs 4-6. Han har valt att komma till PrevJU för att få en inblick i livet på högskolan.

– Det känns verkligen bra att få komma hit och besöka högskolan. Jag är väldigt imponerad av allt och laddad för att börja plugga i höst, säger **Henrik Nordlund**.

I augusti drar en ny termin i gång på Jönköping University. Då kommer studenter från hela världen till JU för att plugga.

FRAMTIDENS TEKNIK FÖR ÄLDRE

Vad händer när forskare, företag och användare samarbetar för att utveckla teknik? Det ville forskare på Jönköping University undersöka och 2012 startade de, med stöd av Region Jönköpings län, ett Gerotech-nätverk. Nätverket arbetar med teknikutveckling för ett åldrande samhälle.

TEXT: JULIA RANDAU | FOTO: PETER SWALANDER

➔ **GEROTECH-NÄTVERKET ÄR** ett samarbete mellan fyra olika grupper; forskare, företag, personal inom hälso-, sjukvård och äldreomsorg samt äldre. Fokus för arbetet är teknikutveckling för och med äldre.

– Inom teknikutveckling har man ofta själva tekniken i fokus, medan vi istället valt att börja i andra änden, med den tilltänka användaren i fokus, säger Sofi Fristedt, universitetslektor i arbetsterapi på Hälsohögskolan.

Sofi Fristedt är projektledare för Gerotech och har varit med sen projektet startade. Projektet initierades av forskare i forskningsinriktningen *Åldrande – livsvillkor och hälsa* på Hälsohögskolan, där Sofi Fristedt är delaktig. De ansökte om pengar från dåvarande Regionförbundet i Jönköping för att kunna starta, och fick detta beviljat. Ett första steg i projektet var att skapa nätverket genom att kontakta och få med olika sorters företag som arbetar med teknikutveckling, fler forskare, vårdpersonal och framför allt äldre på olika sätt. Det var flera som var intresserade och de satte genast igång sitt arbete.

ANPASSAD TEKNIKUTVECKLING

Projektet inleddes med en gruppdiskussion med seniorer för att fånga deras efterfrågan, behov och önsknings inom området. Deltagarna i nätverket insåg snabbt att seniorerna hade svårt att beskriva vilken typ av produkter de skulle behöva, men var desto bättre på att beskriva olika behov och problem de hade i sin vardag. Utifrån det kunde sedan nätverket formulera efterfrågan och företagen kunde arbeta med anpassad teknikutveckling. Ganska snart kom de fram till att företagen behöver en miljö för att testa sina produkter, och att det bästa sättet att arbeta vidare var med en så kallad testbädd – en miljö där man kan testa nya produkter och idéer i praktisk verklighet redan under utvecklingsfasen.

← **Alla medlemmar i Gerotech-nätverket** är delaktiga och bidrar till innovationer inom hälso- och sjukvården.

Ett hackathon under en kväll genererade över 100 nya idéer.

Efter en tids arbete med Gerotech dök det upp en möjlighet att delta i det Vinnovafinansierade projektet CARENA (Collaboration Arena), där flera lärosäten samarbetade för att synliggöra och utbyta erfarenheter kring samverkan. JU var ett av dessa, och Gerotech valdes som case. En styrgrupp sattes samman för projektet, med representanter från Science Park, Almi, Qulturum (Region Jönköpings län) och andra aktörer på marknaden, för att kunna ta projektet vidare.

HACKATHON – ETT NYTT SÄTT ATT TA FRAM IDÉER

Under projektets gång fick Sofi Fristedt inspiration från NHS (National Health Services i England), som hade arbetat med formen hackathon för att utveckla idéer. Hackathon är från början ett sätt att arbeta för att ta fram nya idéer och innovationer inom datautveckling och det applicerades nu på att ta fram nya produkter och utvecklingar för hälso- och sjukvården.

– Vi ville testa konceptet och såg stora möjligheter med att anordna ett hackathon för att utveckla nya idéer, säger Sofi Fristedt.

Gerotech anordnade sitt första hackathon och bjöd in representanter från alla grupper i projektet. Ungefär 20 personer deltog i Gerotech Hackathon under en kväll och efter det hade nätverket ungefär 100 nya idéer att ta vidare. Vissa av idéerna är idag på väg att bli verklighet. Eftersom det första hackathonet blev

så lyckat, har de fortsatt använda den arbetsformen. Gerotech har till exempel varit med och tagit fram en lösning för att få äldre med minnesproblematik att komma ihåg att borsta tänderna, en idé som kom fram under ett hackathon och som sedan har utvecklats.

UTVECKLINGSARBETET FORTSÄTTER

Gerotech har från början arbetat med och för användaren, alltså äldre, och detta tankesätt är något de har med sig i allt de gör. De arbetar med en öppen innovationsprocess och ingen äger idéerna. Aktörerna i nätverket tar hjälp av varandra istället för att arbeta som konkurrenter på samma marknad.

Gerotech-nätverket fortsätter sitt arbete och fungerar som bollplank i flera innovationsprocesser. Just nu är de mitt i en ansökan till KK-stiftelsen där de hoppas att få pengar för att testa en innovation som ännu inte finns på marknaden.

Målet med nätverket är att skapa livskvalitet för äldre, ge nya affärsmöjligheter för företagen samtidigt som det kan leda till ökad kvalitet inom hälso- och sjukvård samt äldreomsorg. Nätverket kan också bidra till, eller bygga på intressant forskning från Jönköping University.

Svaret på den inledande frågan är alltså att det händer massa spännande och betydelsefulla saker när forskare, företag och användare samarbetar. Det är Gerotech-projektet ett bevis på.

Sofi Fristedt, universitetslektor i arbetsterapi, är projektledare för Gerotech.

Gerotech kommer av orden *gerontologi* och *teknologi*, det vill säga teknik för äldre.

MÖJLIGHETER ATT FÖRÄNDRA

Konferensen 250 möjligheter anordnas av Jönköping University, Vertikals, Sparbanksstiftelsen Alfa, Region Jönköpings län, Fastighetsägarna, LRF, Länsstyrelsen i Jönköpings län och Destination Jönköping i samarbete med SmåKom, härifrån och Jordbruksverket.

Det startade med ett blogginlägg 2013 och nu till hösten väntas flera hundra personer komma till Jönköping University för att delta i konferensen 250 möjligheter.

TEXT: JULIA RANDAU | FOTO: ANNA HÄLLMANS

I DECEMBER 2013 skrev Charlotta Mellander, professor i national-ekonomi vid Jönköping International Business School, ett blogginlägg om att unga väljer att flytta från mindre platser och problematiken kring det. Inlägget blev väldigt uppmärksammat och det visade sig vara ett ämne som både berör och engagerar.

Efter inlägget tog Sparbanksstiftelsen Alfa, och senare även Jordbruksverket, kontakt för att inleda ett samarbete tillsammans med Charlotta Mellander och hennes kollegor. De kom snabbt fram till att det saknas en plattform för kommuner som krymper, och bestämde sig för att anordna ett event för att belysa ämnet. Resultatet blev konferensen 250 möjligheter.

250 möjligheter arbetar med att blanda aktuell forskning med användbara goda exempel. Namnet 250 möjligheter syftar till att det var, och är, ungefär 250 kommuner i Sverige som tappar sina unga över tiden och att de alla har möjlighet att arbeta med att vända den trenden.

Den första konferensen genomfördes i slutet av augusti året efter det inledande blogginlägget och hade över 200 deltagare. Konferensen har sedan dess återkommit en gång om året i september, men arbetet med den och frågorna runt omkring pågår hela tiden. Idag är det elva samarbetspartners som på olika sätt arbetar med 250 möjligheter. De driver bland annat en blogg som är en av de största i Sverige inom sitt område.

Charlotta Mellander är en av landets främsta experter på städer, kreativitet och regional utveckling. Hennes del är, utöver att bidra med forskning kring ämnet, att vara med och sätta ihop intressant och relevant innehåll för konferensen.

– Jag försöker få till en bra balans mellan intressanta föreläsare och intressant forskning. Målet är att besökarna ska åka hem med nya idéer och tips på hur de kan arbeta vidare, säger Charlotta Mellander.

Efter tidigare års konferenser har deltagarna varit ivriga att starta arbetet med de tips och idéer de fått under konferensen och Charlotta Mellander har sett flera goda exempel på när kommunerna implementerat kunskapen. Förra året deltog hundratals personer från över 65 olika platser i konferensen och intresset för frågorna kring krympande kommuner verkar inte svalna. Konferensen är i princip den enda i sitt slag och anordnas alltså för tredje året i rad i september 2016.

Foto: Patrik Svedberg

Charlotta Mellander, professor i national-ekonomi.

Samverkan och ansvar viktiga KOMPONENTER I LÄKEMEDELS- HANTERING

I takt med att vi blir allt äldre ökar behovet av en effektiv och säker hantering av läkemedel. I Region Jönköpings län tar man hjälp av forskare för att få fördjupad kunskap om hur processerna ser ut och kan förbättras.

TEXT: HANNA SJÖSTRÖM

» I Sverige och i övriga Europa ser vi en befolkningsutveckling med allt fler äldre, både i absoluta tal och som andel av befolkningen. En åldrande befolkning betyder att mer läkemedel ska ordinerars och delas ut till fler patienter. Redan idag finns behov av förbättringar i läkemedelshanteringen, och landsting och kommuner står nu inför stora utmaningar när det gäller att få till en resurseffektiv och patientsäker hantering även i framtiden.

REGIONALT FÖRBÄTTRINGSARBETE

Region Jönköpings län är en av många regioner och landsting som börjat arbeta för

att läkemedelshanteringen ska bli bättre och fungera även i framtiden. Tillsammans med länets tretton kommuner har man genomfört projektet *Läkemedelsprojektet – optimerad läkemedelshantering för patienter i ordinärt och särskilt boende*, som avslutades i mars.

– Vi står idag inför framför allt två viktiga utmaningar. Dels att använda begränsade resurser optimalt och dels att få kommunikationen mellan främst primärvården och kommunerna att fungera säkert och effektivt. Vi ser också att vi behöver få till en mer individanpassad läkemedelsbehandling där även uppföljning av be-

handlingen är i fokus, berättar Sara Wulff som varit projektledare.

I projektet har sju apotekare arbetat i de dagliga verksamheterna med att göra genomgångar, föreslå förändringar och hålla utbildningar för läkare och sjuksköterskor.

FORSKARE TILL HJÄLP

Under projektets gång har olika teman utkristalliserat sig som extra viktiga att studera närmare. För att få hjälp med det har man anlitat tre forskare. En av dem är May Wismén, universitetsadjunkt i informatik vid Jönköping International Business School. Hon har studerat begreppen samverkan och ansvar.

– Läkemedelshanteringen är en komplex process som inkluderar flera olika parter, till exempel läkaren på vårdcentralen som ordinerar medicinen, sjuksköterskan inom den kommunala hemvården som delar ut medicinen och det lokala apoteket, berättar May Wismén. Med flera parter inblandade blir samverkan och ansvar viktiga aspekter som behöver lyftas fram och tydliggöras, fortsätter hon.

May Wismén har använt sig av fokusgrupper för sin forskning. I varje grupp deltog två sjuksköterskor från kommunens hemvård och en eller två läkare från vårdcentralen. Deltagarna har bland annat fått diskutera hur de jobbar, var i processen de samverkar och var olika ansvarsbitar ligger, samt hur de kommunicerar – med fokus på samverkan och ansvar.

– För deltagarna i fokusgrupperna har samtalen lett till att de fått en ökad förståelse för varandras verksamheter, säger Ann-Charlotte Mattson, som är en av apotekarna och som fungerat som moderator i de båda fokusgrupperna. Erfarenhetsutbytet kan också bidra till att man ser att det finns olika lösningar på verksamheternas problem, menar hon.

KOMPLEXA BEGREPP

May Wisméns forskning visar bland annat att

både samverkan och ansvar är begrepp som kan betyda olika saker i olika delar av processen för läkemedelshanteringen. Samverkan kan betyda allt från konsultation till att man faktiskt jobbar ihop. Ansvar kan handla om att fastställa vem som gör vad, men också att bestämma vem som ställs till svars om något blir fel.

– Jag kommer inte att peka på en viss lösning, utan snarare på att behoven och typen av samverkan ser olika ut beroende på vilka de samverkande parterna är. I ett nästa steg skulle man behöva titta närmare på vilka behov som faktiskt finns. När räcker det till exempel att skicka ett fax och när behöver man prata med varandra? säger May Wismén.

En av utmaningarna i processen är att få kommunikationen mellan primärvården och den kommunala hemsjukvården att fungera. När två olika system med olika regelverk och organisation ska samverka krävs väl genomtänkta rutiner.

– Idag skapas många rutiner lokalt, och det i sig behöver inte vara fel. Det viktiga är att man jobbar medvetet och strukturerat

med att skapa bra rutiner, vilket inte alltid är fallet idag. Tydliga rutiner och ansvar behövs för att inte riskera att något faller mellan stolarna, menar May Wismén.

SAMHÄLLSVIKTIGT PROJEKT

Genom att forskarna i projektet studerar ämnen som kommit upp under projektets gång, är kopplingen till verkliga problem tydlig. Forskarna bidrar med ett utifrånperspektiv och ett vetenskapligt perspektiv på verksamheten.

Resultaten från forskningen inom läkemedelsprojektet förs tillbaka till verksamheten, men också till samverkansgrupper och strategigrupper. På så sätt kommer resultaten snabbt till nytta för alla som är inblandade i läkemedelshanteringen.

– Det här är ett samhällsviktigt projekt. Det är stora samhällsresurser som går åt för den här hanteringen. Vårdcentralerna och kommunernas hemvård är redan nu hårt belastade verksamheter. Man måste helt enkelt hitta effektivare sätt att jobba på, avslutar May Wismén.

LÄKEMEDELSPROJEKTET – optimerad läkemedelshantering för patienter i ordinärt och särskilt boende

> Projektet sker i samverkan mellan Region Jönköpings län och länets kommuner för att förbättra läkemedelshanteringen för patienter med kommunal hemsjukvård.

> Målet med projektet är att skapa arbetssätt för läkemedelshantering i ordinärt och särskilt boende som optimerar hur resurser i kommun och primärvård används.

> Projektet ska också bidra till en mer personstyrd läkemedelsbehandling som är anpassad efter individens nuvarande behov och revideras när så behövs.

Källa: plus.rjl.se

Foto: Patrik Svedberg

MAY WISMÉN Universitetsadjunkt i informatik

Forskar kring: Begreppen samverkan och ansvar inom läkemedelshantering.

Länets företag FÅR HJÄLP TILL FÖRNYELSE

Samverkan och mångfald. Det är två nycklar för företag som vill hitta nya innovativa lösningar och produkter. Det har forskare vid Jönköping International Business School kunnat visa, och därför startades projektet Forum Förnyelse i samarbete med Handelskammaren i Jönköpings län och Swerea SWECAST.

TEXT: MARIA NORDSTRÖM

– **Genom att jobba** med mångfald, samverkan och vilja till förändring kan man skapa den "hitte-på-anda" som krävs för att ta fram framtidens produkter och processer, säger projektledare Sara Johansson.

Forum Förnyelses främsta syfte är just att föra ut forskningsresultat kring hur man skapar innovativa miljöer i och omkring företagen. Och det är näringslivet i Jönköpings län som är den främsta målgruppen för projektets aktiviteter.

Genom att öka kunskapen om vad det är som stimulerar företag till innovation och förnyelse kan projektet bidra till att lösa några av de utmaningar som finns i Jönköpingsregionen. Kunskapen kan till exempel hjälpa till att öka tillväxttakten i små- och medelstora företag, ge fler kunskapsintensiva företag och mer investeringar i forskning och utbildning.

– Innovation handlar om att omvandla idéer till ekonomiskt bärkraftiga verksamheter. Det är en process som kräver mycket kunskap och erfarenhet, men det är inte bara mängden kompetens som är av betydelse. Det är kanske ännu viktigare hur man kombinerar olika typer av kunskaper. Och kombinationsmöjligheterna

ökar med mångfald. Mångfald i utbildningsbakgrund, i erfarenhetsbakgrund, i yrkestillhörighet, i könssammansättning, i nationellt ursprung... allt sådant är av central betydelse för att stimulera fram innovativa miljöer, säger Sara Johansson.

Många företag har begränsade möjligheter att hitta rätt kombination av kompetenser och erfarenheter inom företaget. Då är det svårt att driva en hel innovationsprocess på egen hand, utan man måste hitta relevanta aktörer att samverka med. Ofta är det aktörer från helt andra delar av näringslivet som kan bidra mest genom att tillföra nya kunskaper och perspektiv. Sådan branschöverskridande samverkan ska Forum Förnyelse stimulera genom att skapa mötesplatser där företagare kan hitta andra typer av samarbetspartners än de som de brukar komma i kontakt med.

Ambitionen är att Forum Förnyelse ska sammanföra olika branschspecifika nätverk med forskarvärlden och det företagsfrämjande systemet. Idéer, kunskap och erfarenhet kring frågor som rör innovation och förnyelse kan då utbytas mellan ett brett spektrum av aktörer.

”

Vi engagerar oss i projektet eftersom resultaten från de här forskarna är så intressanta, ur både ett samhällsperspektiv och ett företagsperspektiv. Men problemet med forskningsrapporter är att de är akademiska, vilket gör att de flesta företagare varken har tid eller intresse att läsa dem. Därför vill vi göra den här forskningen populärvetenskaplig och tillgänglig. Ta till exempel forskningen som visar att det är "olika" som driver innovation, inte "lika" – det går att applicera på så många sammanhang. Vi vill sprida möjligheterna med den typen av forskning.

Jonas Ekeröth, vd Handelskammaren i Jönköpings län

Foto: Handelskammaren i Jönköpings län

Foto: Fredrik Lind

Forum Förnyelse

Initiativtagare till projektet är en grupp forskare vid forskningscentret CEnSE (Centre for Entrepreneurship and Spatial Economics) vid Jönköping International Business School. Projektet drivs i samarbete med Swerea SWECAST och Handelskammaren Jönköpings län.

Projektbudgeten är totalt på drygt nio miljoner kronor, varav den allra största delen kommer från EU:s regionalfond. Resterande del kommer från Region Jönköpings län samt de tre organisationer som driver projektet.

Mer information om projektet finns på www.forumfornyelse.se

Foto: Ebba Mållgård

”

Den viktigaste uppgiften för Swerea SWECAST är att bidra till industriell utveckling och ökad konkurrenskraft. I en omvärld där allt förändras och utvecklingen går allt snabbare är stagnation det största hotet mot befintliga företag. Projektet Forum Förnyelse är ett sätt att bemöta detta hot och är därför så viktigt för regionens företag.

Conny Gustavsson, Sales Manager Swerea SWECAST

ENGAGEMANG I FÖRSKOLAN STÄRKER BARNENS PSYKISKA HÄLSA

Svåra beteendeproblem kan vara ett tidigt tecken på psykisk ohälsa hos barn. De insatser som görs för att stärka hälsan hos små barn har visat sig ge goda effekter på deras psykiska hälsa även senare i livet.

TEXT: MARIA NORDSTRÖM

Flera internationella studier från bland annat Storbritannien och Norge visar att en förskola med hög kvalitet är skyddande för barns psykiska hälsa. Förskolan är också en miljö där barns psykiska ohälsa kan upptäckas tidigt.

På uppdrag av Socialstyrelsen har forskningsmiljön CHILD vid Jönköping University drivit projektet *Tidig upptäckt – tidig insats*. I projektet har forskarna studerat barns aktivitet och engagemang i förskolan, och hur personalen kan upptäcka och stötta barn med lågt engagemang.

– Engagemang är när man ser att barnen aktivt och fokuserat deltar i förskolans aktiviteter, och det är viktigt för barns hälsa. Barn som är aktivt engagerade mår bättre och vi vet att då mår de också bättre senare i livet, säger professor Mats Granlund, ledare för projektet.

DE FLESTA MÅR BRA

Resultaten från forskningsprojektet visar att de allra flesta barnen är engagerade i förskolan och verkar må bra. Men när ett barn visar lågt engagemang i förskolans aktiviteter är det viktigt att tidigt upptäcka och sätta in insatser.

– Om man tidigt kan identifiera och ge ett bra stöd till små barn, alltså barn yngre än fem år, som visar tydliga tecken på problem med psykisk hälsa, ökar chansen att de kan engageras i förskolans aktiviteter. Och det ökar också chansen att barnen mår bra senare i livet, säger Mats Granlund.

VIKTIGT MED TIDIGA INSATSER

Personalen på förskolan upptäcker som regel om ett barn har beteendeproblem redan när de är små. Men bara ungefär en tredjedel av dessa barn får extra insatser, och det görs då av personalen, utan något stöd utifrån. Det beror på att handledning från externa experter bara ges till barn som formellt identifierats som i behov av särskilt

stöd, och det sker oftast först från fyra års ålder. De särskilda insatser som personalen själva gör, ges till barn i alla åldersgrupper.

Mats Granlund tycker att det vore bra om man kunde ge externt stöd till barn och förskolor redan innan fyra års ålder. Men stödet bör inte fokusera så mycket på individen, eftersom det finns en risk att barnet då uppfattas som ett "problem". Kommunernas resursteam behöver istället få större möjligheter att handleda förskolepersonal och arbeta med miljön runt barnet.

En positiv atmosfär, där läraren ofta uppmuntrar barnens aktivitet och för dialog med barnen om deras lekar och funderingar verkar främja barnens välbefinnande och lärande. Samma faktorer verkar också minska förekomsten av beteendeproblem.

PERSONALEN BLEV MER OBSERVANT

Forskningsprojektet har inte haft som mål att konkret hjälpa förskolepersonal med barns engagemang, men många förskolor har ändå rapporterat att de haft nytta av projektet. Tack vare att personalen har fått fylla i olika frågeformulär om barns engagemang, upplever de att de blivit mer observanta och bättre på att se de barn som har lågt engagemang.

Inom projektet har forskarna också ordnat studiedagar och digitala föreläsningar om just detta, och det har väckt diskussioner på förskolorna om hur man aktivt tittar efter barn som har svårt med engagemanget, och hur man kan fokusera på barns engagemang istället för på beteendeproblem.

– När ett barn gör något dumt, då ser man det. Och när ett barn är engagerat i lek, då ser man det och låter det vara, och det är bra. Men ett barn med lågt engagemang syns inte, säger Mats Granlund. Personalen måste aktivt titta efter dem, och det är svårt!

Foto: Jönköping University

Mats Granlund, professor i handikappvetenskap och psykologi, har varit ledare för projektet *Tidig upptäckt – tidig insats*.

Hur kan du som vuxen hjälpa till att engagera barnet i lek?

Här kommer några tips från professor Mats Granlund.

→ Om andra barn gör något som barnet som har svårt att börja leka tycker om, kan du säga något positivt om aktiviteten – men inte till barnet du vill engagera utan till dem som redan är igång: "Oj vad roligt ni ser ut att ha!" Det lockar barnet att börja.

→ Ge barnet endast delar av det som behövs till en aktivitet, till exempel en penna, men låt barnet själv plocka papper och kriter för att sen kunna genomföra aktiviteten att sätta sig och rita.

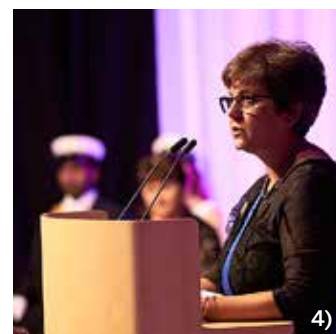
→ Avbryt inte barnet om det kommit igång. En enkel fråga kan räcka för att barnet måste släppa blicken från sin lek och titta på dig istället, och då är risken stor att leken inte fortsätter. En positiv kommentar, som visar barnet att man är intresserad men som inte stör, är bättre.

→ Om du drar igång en lek tillsammans med barnet, måste du kunna gå ur leken utan att barnet slutar. Om ni till exempel bygger lego tillsammans, och bygger på samma hus, kan barnet sluta bygga om du går. Men om du som vuxen bygger på ett eget hus, är chansen större att barnet fortsätter bygga även om du slutar.

AKADEMISK HÖGTID

Vilken kväll! Doktorshattar, långklänningar och frackar, vacker musik och blomsterarrangemang, övermarskalken med sin stav och studenter med flaggor i procession. Den 21 maj firade Jönköping University akademisk högtid. Elva professorer installerades och tjugosju doktorer promoverades. En hedersdoktor fick ta emot sin hatt. Ett förtjänsttecken och ett pedagogiskt pris delades ut under pompa och ståt.

FOTO: PATRIK SVEDBERG

1) Installerade professorer.

Nederst fr. v. Francesco Chirico, Lucia Naldi, prorektor Lars Niklasson, Christina Keller, Sangeeta Bagga-Gupta. Överst fr. v. Fredrik Elgh, Mats Winroth, Salem Seifeddine, Ulf Johansson, Pär Sjölander, Peter Berglez.

2) Salem Seifeddine installerades som professor i material och tillverkning med inriktning materialmekanik, Tekniska Högskolan.

3) Kammarkören bjöd på stämningsfull sång under ceremonin.

4) Sangeeta Bagga-Gupta, professor i pedagogik, Högskolan för lärande och kommunikation, höll tal.

5) Lina Magnusson, doktor i hälsa och vårdvetenskap, Hälsohögskolan, tog emot hatt och diplom.

6) Leif Melin, professor i företags-ekonomi, Jönköping International Business School, mottog högskolans förtjänstecken.

7) Pramodita Sharma utsågs till hedersdoktor vid Jönköping University.

8) Intåg i Dag Hammarskjöldsalen.

9) Ulrika Börjesson, doktor i välfärd och socialvetenskap, Hälsohögskolan, tog emot sin doktorshatt av dekan Ulla Runesson Kempe.

10) Promoverade doktorer. Överst fr. v. Naveed Akhter, Hamid

Jafari, Peter Warda, Karin Högberg, Christina Karlsson, Duncan S. Levinsohn, Mitten fr. v. Héléne Laurell, Zehra Sayed, Maria José Parada Balderrama, Huriye Aygören, Agneta Stenebrand, Katarina Karlsson, Rebecka Florin Sädbom, Anette Petersson, Nederst fr. v. Joel Hedegaard, Lina Magnusson, Ulrika Börjesson, Laura Darcy, dekan Ulla Runesson Kempe, Inger Ahlstrand, Pernilla Märtensson, Ingela Bergmo Prvulovic, Eva-Lena Einberg.

11)

13)

14)

15)

16)

17)

12)

11) Övermarskalk Johan Larsson med fru Maria Högberg Larsson.
12) Massimo Baù, mottagare av pedagogiska priset 2016 (mitten) tillsammans med Francesco Chirico, nyinstallerad professor i företags ekonomi och Hamid Jafari, doktor i företagsekonomi, med anhöriga.
13) Mohamed Chaib, tidigare föreståndare för Encell och Gösta Gunnarsson, tidigare landshövding i Jönköpings län och stiftelsestyrelsens förste ordförande.

14) Studentmarskalkarna Louise Arnholm, Jesper Johnsson och Imran Mulji.
15) Johan Thor, lektor vid Jönköping Academy, Hälsohögskolan.
16) Charlie Karlsson, professor emeritus, Jönköping International Business School och hedersdoktor Christina Hamrin.
17) Mats Granlund, professor i handikappvetenskap och psykologi, Hälsohögskolan och Eva Björck-Åkesson, professor i specialpedagogik, Högskolan för lärande och kommunikation.

18)

19)

20)

21)

22)

18) Gunnar Carlstedt, professor i datorarkitektur, Chalmers, Anita Björklund, professor i arbetsterapi, Hälsohögskolan och Magnus Granström, forskningschef, Tekniska Högskolan.

19) Övermarskalk Johan Larsson håller sitt välkomsttal.

20) Dukningen gick i lila, liksom resten av högtiden.

21) Roy Holmberg, vd för Tekniska Högskolan 1994-2007, och Ingemar Legrell, tidigare styrelseordförande för Tekniska Högskolan, tar plats vid sitt bord.

22) Sångerskan och pianisten Nina Bjurenstedt underhöll under middagen.

VÄRLDS- STJÄRNA

inom familje- företagsforskning

Pramodita Sharma utsågs vid akademisk högtid till hedersdoktor vid Jönköping University, för sin internationellt framstående karriär som forskare och för sina viktiga bidrag till att utveckla och etablera familjeföretagsforskningen.

Pramodita Sharma har gjort viktiga insatser för forskningen inom Centre for Family Enterprise and Ownership vid Jönköping International Business School. Hennes forskning om successionsprocesser, styrning, innovation, nästa generations engagemang och entreprenöriellt ledarskap i familjeföretag har fått flera internationella utmärkelser.

Pramodita Sharma innehar Sanders Professur för familjeföretagande på universitetet i Vermont och är hedersdoktor vid Witten/Herdecke University i Tyskland. Hon har erhållit det prestigefyllda Barbara Hollander-priset vid den 25:e årliga "Family Firm Institute"-konferensen och är chefredaktör för Family Business Review. Hon har varit akademisk ledare för det globala projektet "Successful Transgenerational Entrepreneurship Practices" (STEP). Hon är även en av grundarna av den årliga "the Family Enterprise Research Conference" samt grundare av den årliga "Global Family Enterprise Case Competition".

Pramodita Sharma har bidragit till utvecklingen av familjeföretagsforskningsfältet och har besökt JIBS och Jönköping University vid ett flertal tillfällen, bland annat två gånger som "Toft Visiting Professor of Family Business Studies" vid CeFEO. Hennes forskningsinriktning är en kombination av två av JIBS profilområden: entreprenörskap och ägande.

3 AV 11 NYA PROFESSORER

Totalt installerades elva nya professorer vid akademisk högtid den 21 maj. Till höger presenterar vi tre av dem.

Ulf Johansson

Professor i datavetenskap

Ulf Johanssons forskning handlar om algoritmer och metoder för att upptäcka värdefulla mönster i stora datamängder. Mycket av hans forskning tillämpas och samproduceras med industrin. Datamängderna växer i dag exponentiellt i de flesta branscher, då modern informationsteknologi gör det möjligt för företag att samla in och lagra enorma mängder data till rimliga kostnader. I samband med detta inser även många aktörer att insamlad data kan innehålla värdefull kunskap, exempelvis om kunder. Att utnyttja lagrad data för att extrahera användbar information är därför det övergripande målet för de aktiviteter som benämns "big data analytics" eller "data mining". Ulf Johanssons algoritmer för dataanalys har använts i en mängd olika tillämpningar, exempelvis som stöd för medicinsk forskning, samt inom fordonsindustrin, sjukvården, e-handel och spelbranschen.

Christina Keller

Professor i informatik med särskild inriktning på e-lärande

Inom informatik studerar man hur informationssystem utformas och används för att lagra, bearbeta och distribuera information. Nätbaserat lärande sker helt eller delvis via Internet. Ofta används så kallade lärplattformar, som samlar webbsidor med kursinnehåll, verktyg för interaktion mellan lärare och studenter, bibliotek för dokument, inlämningsuppgifter och digitala test. Som informatikforskare kan man studera utformningen av lärplattformen, men också hur den används, varför den används och hur den bidrar till lärandet. Forskningen visar att studenter som använder nätbaserat lärande får något bättre resultat än studenter som deltar i klassrumsundervisning. Anledningen till detta är asynkron interaktion, till exempel diskussionsforum, som ger fler möjligheter för reflektion och repetition än klassrumsundervisning.

Peter Berglez

Professor i medie- och kommunikationsvetenskap

I en globaliserad värld, präglad av klimathot, energikriser, epidemier och flyktingströmmar, behövs en global journalistik som skiljer sig från vanlig utrikesrapportering. Medan utrikesnyheter enbart rapporterar om händelser långt bort, sammanbinder den globala journalistiken händelser, kriser och platser världen över. I sin forskning om detta har Peter Berglez analyserat vägledande exempel på global journalistik, empiriskt undersökt dess framväxt i europeiska medier, men även utvecklat en modell för hur den bäst kan praktiseras av medieföretagen och läras ut på journalistikutbildningar. Detta har bland annat utmynnat i boken *Global Journalism: Theory and Practice*. Den senaste tiden har Peter Berglez också forskat om de sociala mediernas allt större betydelse som internt elitnätverk.

BÄTTRE STÖD FÖR BARN SOM BEHANDLATS FÖR HJÄRNTUMÖR

Varje år behandlas omkring 70 barn i Sverige för hjärntumör. Många av dem får besvär som kan göra det svårt att delta i vissa skolaktiviteter. Nu ska forskare från Jönköping University med stöd från Barncancerfonden undersöka hur man kan underlätta för dessa barn att komma igång med skollivet efter avslutad behandling.

TEXT: HANNA SJÖSTRÖM | FOTO: OSKAR POLLACK

Barn med hjärntumör får ofta fler komplikationer efter avslutad behandling än barn som behandlats för andra cancerformer. Det kan röra sig om fysiska, emotionella, beteendemässiga eller kognitiva svårigheter. Omkring 40 procent av de unga vuxna som behandlats för hjärntumör uttrycker ett behov av mer stöd vad gäller lärande och beteende.

Många tidigare forskningsstudier belyser problem som barnen fått i samband med sin sjukdom och behandling. Däremot finns få studier där man försöker påverka barnets möjlighet att delta i skolaktiviteter genom så kallad intervention, det vill säga en åtgärd i barnets omgivning som sedan följs upp för att se om den haft någon inverkan.

BARNCANCERFONDEN STÖDER NYTT FORSKNINGSPROJEKT

Docent Maria Björk vid Hälsohögskolan, har nu fått 2,5 miljoner kronor från Barncancerfonden

för ett projekt om stöd i vardagen till barn som avslutat behandling för hjärntumör. Tack vare detta bidrag är det nu möjligt att anställa en doktorand i fyra år, med start i september då projektet drar igång.

– Det är ett viktigt projekt för att stödja de här barnen, som ofta får svårigheter med

» Metoden går ut på att barn och föräldrar lär sig strategier som hjälper dem att lösa vardagliga problem

koncentration, kontakter med skolkamrater och olika typer av kognitiva funktioner, säger Maria Björk, som kommer att leda projektet.

KUNSKAP FÖR BÄTTRE LIVSKVALITET

Syftet med det nya forskningsprojektet, som heter *Stöd i vardagen till barn som avslutat behandlingen för hjärntumör – en interventionsstudie*, är att beskriva vad barn, föräldrar och personal (lärare och sjuksköterskor) upplever är problematiskt eller underlättande kring barnens deltagande i skolaktiviteter. Kunskapen från studien kommer att användas för att testa en strukturerad stödjande metod i skolmiljön för barn mellan 6 och 18 år som avslutat sin behandling för hjärntumör.

– Metoden går ut på att barn och föräldrar lär sig strategier som hjälper dem att lösa vardagliga problem, berättar Maria Björk.

Projektet inleds med att barn, föräldrar och personal intervjuas kring vilka faktorer som upplevs underlättande respektive hindrande för barnets möjlighet att delta i

skolaktiviteter. Sedan kommer tio barn och deras föräldrar att delta i en interventionsstudie där en strukturerad stödjande metod kommer att användas för att se om den har effekt på barnens hälsa och möjlighet att delta i skolaktiviteter.

– Förhoppningen är att den kunskap som genereras i projektet ska kunna påverka de här barnens hälsa och livskvalitet på ett positivt sätt, och att deras möjligheter att delta i aktiviteter i skolan förbättras, avslutar Maria Björk.

← Maria Björk, docent i hälsa och vårdvetenskap vid Hälsohögskolan, leder forskningsprojektet.

EXJOBB

som ger mersmak

När designstudenterna Elsa Nordling och Emma Brink skulle skriva sitt examensarbete visste de direkt att de ville samarbeta med en designbyrå. Av en ren slump kom de i kontakt med designbyrån Bold i Stockholm, som ville ha hjälp med att analysera TV4-gruppens nya grafiska profiler.

TEXT OCH FOTO: KLARA CARLSSON

Elsa Nordling och Emma Brink studerar Grafisk design och webbutveckling på Tekniska Högskolan. Som en del av sin kandidatpåbyggnad i informatik, skriver de under tre månader ett examensarbete. Att bygga arbetet kring ett företag är inget krav, men Elsa och Emma var säkra på att de ville samarbeta med en designbyrå.

– Vi kände att vi ville arbeta med en byrå för att få vara ute i arbetslivet och samtidigt knyta viktiga kontakter inför framtiden, säger Elsa Nordling.

Efter att ha skickat ut förfrågningar till en mängd byråer i hela Sverige fick tjejerna napp hos designbyrån Bold i Stockholm, som jobbar med strategisk design.

– Vi berättade att vi var intresserade av att jobba med teckensnitt och det visade sig att de drev ett projekt för att utveckla nya grafiska profiler för TV4-gruppen, som vi kunde involveras i, säger Emma Brink.

Examensarbetet fick frågeställningen "Hur gestalts en mänsklig känsla i en grafisk profil för en digital värld?". Genom enkäter och fokusgrupper har Elsa Nordling och Emma Brink studerat bland annat hur logotyper, teckensnitt och färger tas emot och uppfattas av mottagarna.

Ur studien framkommer det bland annat att aktiva färger som rött och orange skapar ett varmt intryck och att människor ofta attraheras av kontraster och runda former. Studiens resultat är tänkt att hjälpa Bold i andra projekt rörande grafiska profi-

ler och studenternas förhoppning är även att studien ska sprida sig vidare till andra.

Samarbetet med Bold har fungerat mycket bra och Emma Brink och Elsa Nordling har haft en nära kontakt med företaget under hela processen.

– Vi har fått sitta och jobba på Bolds kontor i Stockholm och de har varit väldigt hjälpsamma. Vår handledare Nick Greening har varit mycket involverad och kommit med många idéer, säger Emma Brink.

Bold, som aldrig tidigare har arbetat med studenter på det här sättet är också väldigt nöjda med samarbetet.

– Vi blev jättegglade att Elsa och Emma ville fördjupa sig i vårt projekt. Vi tycker själva att det är ett spännande och relevant

ämne, att fånga det mänskliga i en digital miljö, vilket var en viktig del av vår strategi för TV4-gruppens nya grafiska profiler, säger Nick Greening, Design Director på Bold.

Emma Brink och Elsa Nordling tycker att examensarbetet är en rolig del i utbildningen, som har gett dem chansen att djupdyka i ett valfritt område. De hoppas båda kunna jobba på en designbyrå i framtiden och examensarbetet har gett dem många nya kunskaper.

– Jag tror absolut att vi kommer kunna ha användning för allt det här vi har lärt oss när vi börjar jobba, säger Emma Brink.

Emma Brink och Elsa Nordling har i sitt examensarbete analyserat hur TV4-gruppens nya grafiska profiler uppfattas.

Maria Göransdotter Lindén

JAG HAR MIN PRAKTIK ATT TACKA FÖR SÅ MYCKET

I våras blev hon utnämnd till en av Jönköpings trettio unga ledande kvinnor, för sitt jobb som marknadschef på Scandinavian Photo. Trots sin unga ålder har Maria Göransdotter Lindén hunnit skaffa sig en stark karriär, mycket tack vare praktiken som ingick i hennes utbildning på Jönköping University.

TEXT: KLARA CARLSSON | FOTO: DAY FOTOGRAFI

VARFÖR JOBBAR DU MED?

– Jag är marknadschef på Scandinavian Photo som är en ledande återförsäljare inom allt som rör foto, bild och film. Företaget finns i hela Skandinavien och jag är ansvarig för alla typer av marknadsföring i alla länder. Jag jobbar med allt från sociala medier till print och PR.

VARFÖR VALDE DU ATT PLUGGA PÅ JÖNKÖPING UNIVERSITY?

– Jag gick media på gymnasiet och visste att jag ville plugga vidare. Jag valde bort alla program som innehöll något med "civil" eller "ingenjör" och fastnade för Medie- och kommunikationsvetenskap. Det var främst chansen till utlandsstudier och praktik som lockade, men också att Jönköping låg en bra bit hemifrån.

VARFÖR TYCKTE DU OM UTBILDNINGEN?

– Jag trivdes jättebra med hela utbildningen, som hade en bra mix av teori och praktik. Det var som att landa i en liten familj med blåa overaller och jag trivdes direkt. Studietiden är några av de bästa åren i mitt liv och jag fick träffa så många härliga människor. Sen var också praktiken guld värd för mig.

BERÄTTA OM DIN PRAKTIK!

– Vi hade en gästföreläsare från Föreningen för marknadsföringen av Jönköping (nuvarande Destination Jönköping). Jag blev väldigt inspirerad och det slutade med att jag fick göra min praktik där. Jag trivdes super-

bra och praktiken gjorde att jag fick testa mina kunskaper i verkligheten. Efter praktiken fick jag jobba kvar extra och efter min examen blev jag erbjuden en fast tjänst. Jag har min praktik att tacka för så mycket!

HUR HAR DU ANVÄNDNING FÖR DIN UTBILDNING I DITT JOBB IDAG?

– Min utbildning är en förutsättning för att få de jobben jag vill ha. Jag använder kanske inte alla modeller och teorier jag lärde mig, men jag har alltid den grundläggande förståelsen. Det händer så mycket i den här branschen med kanaler och trender, vilket gör att man ständigt lär sig nya saker.

VARFÖR ÄR DET BÄSTA MED DITT JOBB?

– Variationen! Att jag har en bra blandning mellan operativt och strategiskt arbete. Att jag ibland verkligen får sitta och fundera på hur vi på bästa sätt ska jobba långsiktigt samtidigt som jag också får gå ner på detaljnivå och skriva nyhetsbrev eller Facebookinlägg.

HUR ÄR DET ATT JOBBA MED MARKNADSFÖRING?

– Jätteroligt! Det var ju det som var drömmen när jag började plugga. Det fina med MKV är att du verk-

ligen kan jobba inom vilken bransch som helst. Du kan ha samma typ av jobb men på helt olika arbetsplatser. Det är fantastiskt!

Namn: Maria Göransdotter Lindén
Yrke: Marknadschef på Scandinavian Photo
Ålder: 30 år
Bor i: Jönköping
Kommer från: Hallstahammar
Har studerat: Medie- och kommunikationsvetenskap

NYTT FRÅN STUDENTKÅREN

Text och foto: Emma Björkdahl, Jönköpings Studentkår

Jönköpings Studentkår laddar för Insparken 2016

Förberedelserna inför Insparken 2016 är i full gång. Den går av stapeln i augusti och 600 faddrar och arrangörer laddar redan nu för att välkomna tusentals nya studenter till Jönköping University.

Det är med stor stolthet som Jönköpings Studentkårs inspark blivit utsedd till en av Europas bästa, genom undersökningen International Student Barometer. Dessutom är både Insparken och nattklubben Akademien utnämnda till IQ- och Bästa Festen-projekt. Det innebär att Studentkåren lägger mycket arbete på att främja en smartare alkoholkultur i studentlivet, där gemenskap ska stå i centrum i alla aktiviteter.

HUR PÅVERKAS JÖNKÖPING?

Höstens inspark är en jättemaskin som rullar under två veckor. Eftersom högskolan ligger mitt i Jönköping påverkas staden av Insparkens glans. Gator och parker kommer fyllas av studenter i färgglada overaller. Det är mycket ljud, dans och glädje inblandat. Polisen menar att detta är en av de mer lugna tillställning-

arna som arrangeras i staden. En riktigt trevlig fest helt enkelt.

KVALITET OCH SÄKERHET

Kvalitet och säkerhet utmärker Insparken. Jönköpings Studentkår satsar stora resurser på att utbilda samtliga faddrar inom alkoholtänk, Jönköping stad, högskolan och studielivet i stort. Dessutom bjuder Studentkåren på gratis vatten och läsk på Akademien varje kväll, och gratis vatten delas även ut under dagtid.

Insparken kommer bjuda på stadsvandringar, nattupdrag, kvällar på nattklubben Akademien och mycket mer. Succén med Insparksfestivalen är tillbaka för andra året i rad och tar ytterligare ett steg på festivalkartan. Det har slipats och jobbats på konceptet ända sedan premiären förra året och nu hoppas Studentkåren att festivalen blir ännu bättre.

Nu satsar Studentkåren på att utveckla Insparken och Insparksfestivalen ytterligare och ser med stor entusiasm fram emot hösten och att få träffa alla nya studenter!

» Bostadsfrågan är central «

Under hösten 2015 påbörjade Studentkåren ett arbete med att kartlägga studenternas boendesituation i Jönköping. Undersökningen gav en mängd resultat och indikatorer på hur Studentkåren tillsammans med JU och kommunen kan fortsätta driva ett så effektivt påverkansarbete som möjligt.

Studentkåren har sedan dess tillsatt en bostadskommitté som nu driver arbetet vidare. Bostadskommittén arbetar aktivt med att främja och förbättra bostadssituationen för nuvarande och nya studenter. Studentkåren kommer fortsätta arbeta tillsammans med högskolan och kommunen för att vidare påverka bostadsutvecklingen i Jönköping.

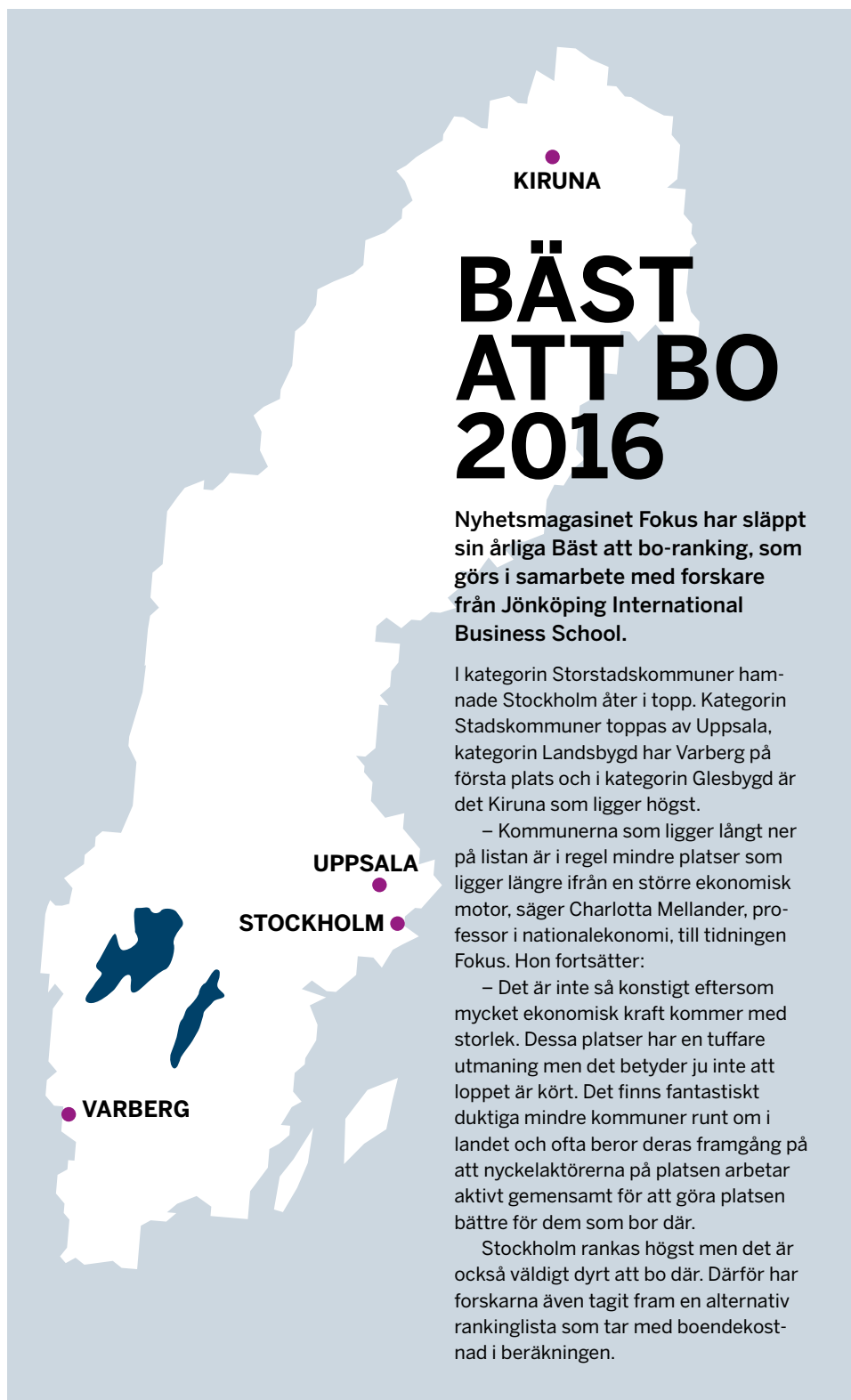
Vill du underlätta för de studenter som kommer till Jönköping genom att hyra ut ett ledigt rum eller lägenhet? Lägg upp din annons kostnadsfritt på Studentkårens webbplats. Mer info hittar du på

jonkopingsstudentkar.se/studentnytta

NY LEDNING FÖR JÖNKÖPINGS STUDENTKÅR

Hristo Balabanov har valts till ny ordförande för Studentkåren. Han kommer tillsammans med **Toni Johansson**, ny vice ordförande, att driva Studentkårens arbete framåt under det kommande verksamhetsåret. Det nya presidiet får mandat i juli.

BÄST ATT BO 2016

Nyhetsmagasinet Fokus har släppt sin årliga Bäst att bo-ranking, som görs i samarbete med forskare från Jönköping International Business School.

I kategorin Storstadskommuner hamnade Stockholm åter i topp. Kategorin Stadskommuner toppas av Uppsala, kategorin Landsbygd har Varberg på första plats och i kategorin Glesbygd är det Kiruna som ligger högst.

– Kommunerna som ligger långt ner på listan är i regel mindre platser som ligger längre ifrån en större ekonomisk motor, säger Charlotta Mellander, professor i nationalekonomi, till tidningen Fokus. Hon fortsätter:

– Det är inte så konstigt eftersom mycket ekonomisk kraft kommer med storlek. Dessa platser har en tuffare utmaning men det betyder ju inte att loppet är kört. Det finns fantastiskt duktiga mindre kommuner runt om i landet och ofta beror deras framgång på att nyckelaktörerna på platsen arbetar aktivt gemensamt för att göra platsen bättre för dem som bor där.

Stockholm rankas högst men det är också väldigt dyrt att bo där. Därför har forskarna även tagit fram en alternativ rankinglista som tar med boendekostnad i beräkningen.

Olika åldrande – lika villkor?

Under två dagar i april samlades nästan tusen personer på Elmia för att delta i den sjunde äldrekonferensen i Jönköping: Elmia äldre 2016.

– Äldre frågor är ett aktuellt ämne och ett stort intresse för många. Livslängden ökar, vi lever ett friskt liv längre och 20 procent av Sveriges befolkning är 65 år eller äldre, sa Ewa Wigaeus Tornqvist, vd för Hälsohögskolan, när hon inledde konferensen som i år hade temat "Olika åldrande – lika villkor?"

Författaren och journalisten Mustafa Can höll en föreläsning om att åldras i exil och Pär Johansson berättade om sitt arbete med Glada Hudik-teatern. Under konferensen kunde besökarna även se en posterutställning och lyssna på en paneldebatt om äldres möjlighet att påverka sin vardag.

Mässan arrangeras av Hälsohögskolan i samarbete med Region Jönköpings län och Famna.

Pär Johansson, grundare av Glada Hudik-teatern, föreläste under Elmia äldre.

Foto: Daniel Ekman

Foto: Patrik Svedberg

Ny vd för Jönköping International Business School

Jerker Moodysson tillträder som ny vd för Jönköping International Business School den 16 augusti 2016.

Jerker Moodysson är professor med inriktning mot innovation vid Lunds universitet. Hans forskning handlar om innovation, tillväxt och omvandling i regionala ekonomier.

– JIBS är en av landets bästa miljöer när det gäller att kombinera forskning och utbildning av hög kvalitet och internationell koppling med stark samhällsrelevans och lokal förankring. Jag ser mycket

fram emot mitt nya uppdrag och lockas av utmaningen att arbeta mer aktivt med samverkan med det omgivande samhället – såväl lokalt och nationellt som internationellt, säger Jerker Moodysson.

– Intresset för vd-posten har varit stort. Det är inte så konstigt med tanke på JIBS mycket höga nationella och internationella anseende. Jerker har arbetat både med strategiskt och operativt ledarskap, och kommer att bli en god kraft för att vidareutveckla JIBS och Jönköping University, säger Lars Niklasson, prorektor vid Jönköping University.

Foto: Mona Norman

Ny styrelse

1 maj tillträdde en ny styrelse för Jönköping University. Styrelsen är förordnad av regeringen till 30 april 2019 och består av:

- > Ordförande **Monica Dahlbom**, förhandlingschef
- > **Inger Rydén Bergendahl**, docent
- > **Sofia Axelsson**, Senior Vice President, Husqvarna Group
- > **Sören E. Frandsen**, prorektor, Århus universitet
- > **Göran Hägglund**, f.d. partiledare Kristdemokraterna
- > **Agneta Marell**, professor i företagsekonomi och vice rektor, Umeå universitet
- > **Johan Ohlson**, inköpsdirektör, Saab

Övriga ledamöter i styrelsen är rektor Anita Hansbo, ledamot enligt stiftelsens stadgar; ordförande i Jönköpings Studentkår, utsedd av studenterna; och docent Robert Gunnarsson, utsedd av lärarna vid Jönköping University.

Foto: Ann-Sofie Lekenstam

PREMIÄR FÖR PROFESSIONSDAGEN

➔ **Den 17 mars arrangerades** Professionsdagen för första gången på Högskolan för lärande och kommunikation. Under dagen hölls en mässa där skolhuvudmän fick presentera sina verksamheter för blivande lärare, och också möta de studenter som kan vara kommunens framtida medarbetare. Lärarstudenterna fick möjlighet att knyta kontakter och ställa frågor om sitt kommande arbetsliv.

SAMVERKAN – ETT VERKTYG SOM BYGGER FRAMTIDEN

Jönköping University är ett framtidsinriktat lärosäte. Här satsar vi på samverkan, på riktigt. Vi står för framåtanda, kreativa människor och nya idéer och vi samverkar med privata och offentliga aktörer runt omkring oss för utveckling av det framtida omgivande samhället. Vi samverkar dock inte bara för att utveckla det omgivande samhället, utan för att inspel från och samspel med omvärlden utvecklar vår utbildning och forskning.

UTBILDNING OCH FORSKNING i nära samverkan, för lärosätets och samhällsutvecklingens bästa, nya kunskaper som kan tas tillvara direkt i våra samarbetspartners vardag, i forskningsprojekt som stärker Jönköping som forskningsregion och som bidrar till nationell utveckling. Vårt lärosäte har många nära samarbeten med näringsliv och offentlig sektor. Dessa sker på flera olika nivåer i verksamheten, allt från studenters examensarbeten och praktik i Sverige och utomlands, till deltagande i utvecklingen av den regionala innovationsstrategin, samt långsiktiga forskningssamarbeten, projekt och nätverk både internationellt och nationellt.

Ett exempel är det näringslivsinriktade forskningsprogram som drivs gemensamt med Region Jönköpings län och där företag i regionen deltar aktivt i varje projekt. Målet med forskningsprogrammet är att utveckla omfattningen av och kvaliteten i samverkan mellan högskolan och näringslivet, samt att öka de små och medelstora företagens

deltagande i forskning. Andra exempel är samverkan inom praktisknära forskning och utbildning i kvalitetsförbättring och ledarskap inom hälsa, vård och omsorg, vårt aktiva deltagande i arbetet med utveckling av hälsoinnovationer, sociala innovationer och de gröna näringarna. Ytterligare exempel är den forskarskola med kommunalt anställda doktorander som etablerats.

En framtidsinriktad samverkanssatsning är vårt arbete för att etablera en så kallad KK-miljö, vilket skulle innebära ett tioårigt avtal mellan KK-stiftelsen och Jönköping University med målet att skapa en stark tvärvetenskaplig utbildnings- och forskningsmiljö i kunskapsintensiv produktframtagning. En KK-miljö skulle ge oss goda förutsättningar att ytterligare stärka samverkansklimatet, bland annat genom att inkludera fler företag i våra forsknings- och utbildningsprojekt.

Med något kortare tidshorisont är framtiden för många just nu sommaren och semester. Nu laddar vi för sol och grönska,

Foto: Patrik Svedberg

för tid med familj och vänner, för jordgubbar och kanske ett och annat bad.

Jag vill önska alla medarbetare, studenter, alumner och samarbetspartners en riktigt skön sommar!

Lars Niklasson | Prorektor

GILLAR JUST NU

→ **Ansökningsrekord** bland blivande studenter. Nu längtar vi till augusti för att välkomna alla nya studenter från hela världen.

→ **JU växer – campus växer.** Vi ser en ökning av både studenter och personal och tillsammans med Jönköpings kommun arbetar vi nu med planer för både undervisningslokaler, studentbostäder och satsningen Jönköping Science City.

→ **Examenstider!** Ett stort grattis och lycka till önskar jag alla nytexaminerade. Jag hoppas också att ni vill fortsätta hålla kontakt med Jönköping University, ni är våra viktigaste ambassadörer och potentiella framtida samarbetspartners.

Aktuellt

Mer på gång på
Jönköping University
ju.se/kalendarium

FORSKAR-FREDAG

Fredagen den 30 september arrangerar Jönköping University tillsammans med Region Jönköpings län och länets kommuner, vetenskapsfesten ForskarFredag.

Välkommen att träffa forskare och gå på bland annat forskarmässa och Science Café. I år sker även aktiviteter tillsammans med Upp-tech, länets science center och Länsmuséet i Jönköpings län. ForskarFredag är en del av europeiska Researchers' Night och samordnas i Sverige av Vetenskap & Allmänhet.

Aktiviteterna är gratis och öppna för alla. Välkommen att ta del av spännande forskning! ju.se/forskarfredag

Foto: Johan W Avby

250 möjligheter

Den 7-8 september hålls konferensen **250 möjligheter på Jönköping University**. 250 av Sveriges 290 kommuner tappar sina unga i åldrarna 18-25 år och under konferensen samlas människor från hela Sverige för att djupdyka i frågan. Du kan läsa mer om konferensen på sidorna 8-9.

INSPARKS-FESTIVALEN

För att välkomna alla nya studenter vid Jönköping University arrangeras Insparksfestivalen den 27 augusti. Under en kväll förvandlas campusområdet till en färgsprakande fest för våra studenter. Bland artisterna hittar vi bland annat den svenska dj-doune Rebecca och Fiona samt rapparen Silvana Iman.

Foto: Fredrik Framåt

Klimatveckan

Den 6-13 september arrangeras Klimatveckan i Jönköping. På Jönköping University blir det miljöfika och föreläsningar om koldioxidåtervinning, mörker som planeringsverktyg och LED-belysningens påverkan på den globala uppvärmningen. Veckan avslutas med en konferens på Spira. Läs mer på klimatveckan.klimatradet.se

Kultur på campus

Onsdagen den 21 september är det äntligen dags för en ny omgång av Kultur på Campus, där du kan ta del av färdiginslagen kultur direkt på lunchen. Under höstterminen kommer det att bjudas på allt ifrån inspirerade föreläsningar till modern dans och medryckande musik. Varmt välkommen till Högskolebiblioteket **onsdagar kl. 12.00**.

Me & JU

Me & JU is a magazine from Jönköping University. It is distributed in Sweden, but of course we have international friends within the country as well. Here is a short news summary in English for our international staff and partners.

Future technology for the elderly

In 2012, researchers at Jönköping University, supported by Region Jönköping, started a Gerotech network where researchers, businesses, health care staff and senior citizens collaborate to develop new technology for the elderly.

"Within technology development, the technology itself is often in focus, while we instead start at the other end, focusing on the user", says Sofi Fristedt, senior lecturer in occupational therapy at the School of Health and Welfare, Jönköping University.

The goal of the network is to create quality of life for the elderly and provide new business opportunities for companies while at the same time increase the quality in health care for the elderly. The network can also contribute to, or build on, interesting research from Jönköping University.

New Dean at JIBS

Jerker Moodysson is a professor with a focus on innovation at Lund University. He has a background within the discipline economic geography and his research focuses on innovation, growth and transformation in regional economies. **Jerker Moodysson is appointed new Dean of JIBS as from 16 August, 2016.**

Photo: Mona Norman

JIBS ENTREPRENEURSHIP CHALLENGE

For the fifth year in a row Jönköping International Business School organised the contest JIBS Entrepreneurship Challenge to promote creativity, entrepreneurship and cooperation. This year, the challenge came from ITAB, and included two different parts where the students had to think both long and short term. The winning team was awarded 60,000 SEK and a trip to Berlin.

Photo: Patrik Svedberg

INAUGURATION AND CONFERMENT CEREMONY

On May 21, Jönköping University celebrated inauguration and conferment. Eleven professors were inaugurated and twenty-seven PhDs were conferred. Professor Pramodita Sharma from the University of Vermont was appointed honorary doctor, Professor Leif Melin received the university badge for merit and Assistant Professor Massimo Baù was awarded the Jönköping University pedagogic prize for 2016.

» Business renewal

Collaboration and diversity. These are two key factors for companies seeking new and innovative solutions and products. Knowing this, researchers at Jönköping International Business School started the project Renewal Forum in cooperation with the Chamber of Commerce in Jönköping County and Swerea SWECAST. The primary purpose is to carry out research on how to create innovative environments in and around the companies.

Involving preschool children

→ **Severe behavioural problems can be an early sign of mental illness in children.** If identified early and given good support, small children, (under the age of five), showing clear signs of problems with mental health, have a better chance to be involved and engaged in pre-school activities. Early detection also increases the chance that the children will be healthy later in life.

On behalf of the National Board of Health and Welfare, the research group CHILD at Jönköping University has studied this in the project "Early detection – early intervention." In the project, the researchers have studied children's activity and involvement in preschool activities, and how staff can identify and support children with low involvement.

DE FLESTA AV OSS HAR EN ÖNSKAN OM ATT LEVA LÄNGRE

I alla fall om vi får vara friska och behålla hälsan. Samtidigt är det inte självklart att man verkligen upplever hälsa bara för att man inte har någon sjukdom. Även det omvända gäller, att en person kan ha en sjukdomar och ändå uppleva god hälsa. Hur åldras vi hälsosamt, och varför blir vissa sjuka och andra inte?

Vi talar om individens resurser. Vem personen är, hur han/hon ser på sin situation och hur det sociala livet ser ut med familj och vänner. Men det finns många andra faktorer som också har betydelse för huruvida man bibehåller god hälsa och undviker sjukdom när man åldras. Vi vet att det är bra att inte röka, att det är bra att röra på sig och äta en näringsrik och varierad kost. Samtidigt saknas mycket kunskap, bland annat om hur olika påverkansfaktorer samspelar och orsakar det ena eller det andra förloppet.

I projektet Healthy Aging, som är ett samarbete mellan forskare på Hälsohögskolan vid Jönköping University och Karolinska Institutet, är grundtanken att följa individer över tid för att **få ökad kunskap om varför vissa människor blir sjuka, medan andra kan hålla sig friska.** En viktig grupp i detta projekt är de människor som drabbas av flera sjukdomar och funktionsnedsättningar. Idag har de en tendens av att hamna mellan stolarna, till följd av att sjukvården ofta är uppbyggd runt enstaka åkommor och sjukdomar.

I Sverige finns möjlighet att följa individer genom livet tack vare våra personnummer och olika register. **I vårt projekt följs en tvillingpopulation**

bestående av ungefär 45 000 individer. Att tvillingdata är unikt för Sverige är ingen hemlighet och vid Institutet för Gerontologi, Jönköping University, har vi länge studerat just tvillingar på olika sätt.

Genom att koppla tvillingpopulationen till andra register kan vi följa hur människor rör sig mellan olika livsförlopp med avseende på hälsan och försöka finna samband mellan livet i medelåldern och vad som händer i högre ålder. Med hjälp av personnumren finns möjligheten att koppla tvillingdata mot hälsodata som insamlats nationellt för varje individ. De register som de flesta av oss finns med i är patientdataregistret, där sjukhusvård och diagnoser finns registrerade, och läkemedelsregistret, där alla läkemedel en person någonsin fått utskrivna finns registrerade. För äldre med stödinsatser finns även Socialtjänstregistret och drygt 100 olika kvalitetsregister med olika fokus. För syftena med vårt projekt har tio kvalitetsregister valts ut, därför att de ofta innehåller äldre individer, såsom registren för stroke, demens och hjärtsjukdom.

Det kanske mest spännande är att studera de individer som inte hamnar i några register alls, och försöka få svar

på frågan om vad som är det unika med sådana personer. Finns det förklarande faktorer redan när personen var i medelåldern, saker som förklarar varför de i högre ålder håller sig friska eller inte har behov av stöd? Vi kommer inte att kunna ge svar på hur evigt liv kan uppnås, men förhoppningen är att projektet ska mynna ut i ökad kunskap om förutsättningarna för ett hälsosamt liv.

Foto: Patrik Svedberg

Linda Johansson. Fil.dr, postdoktor, lektor, Institutet för Gerontologi och Avdelningen för omvårdnad, Jönköping University.

GET READY

**I AUGUSTI BÖRJAR 3000 NYA STUDENTER
VARAV 1000 ÄR INTERNATIONELLA**

JÖNKÖPING UNIVERSITY

